

forbrugerne til gode i form af et relativt fald i priserne – – – dels på grund af en skærpet konkurrence«. Derefter undrer forfatteren sig imidlertid (s. 143 ff.) over, at der ikke er nogen systematisk tendens til, at »virksomheder med et relativt fald i priserne samtidig har haft den største fremgang i produktionen og omvendt..... Grundene .... må søges i efterspørgselsforholdene«. Men de, der anføres ved at dele perioden i før og efter 1958, er spinkle. Formentlig er hovedpointet de forskellige indkomstelasticiteter og forholdet mellem indkomsteffekter og substitutionseffekter. Men det er gået tabt.

Ufuldstændigheden i kommentarerne ligger i, at forfatterne godt nok berører allokerings- og stabiliseringspolitiske problemer, men ganske lader de efterhånden klassiske bidrag på området ligge. Chansen for nærmere at vurdere materialet i lys af f.eks. Wicksell – og Davidson – normerne var ellers oplagt. Ligeså at tolke det med udgangspunkt i EFO – modellen, blandt andet på grund af de i øvrigt prisværdige forsøg på at dele de 35 industrigræne i hjemmemarkeds- og eksportindustrier.

Nu er det et billigt anmeldertrick at kritisere forfattere for ikke at have skrevet om noget andet, end det de skriver om. Men sagen er, at de nærmer sig disse diskussioner – f.eks. s. 141: »Traditionel økonomisk teori går ud fra, at reduktion i arbejdsomkostningerne ..... bliver fordelt ..... via prisfald ..... Dette passer imidlertid ikke ind i virkelighedens verden ... (med) ... stadig stigning i løn- og prisniveauet«, hvorfor man undlader at vurdere opfyldelse af denne Davidson-norm (ikke teori) i lys af relative produktivitet- og prisstigninger. Et andet eksempel er konstateringen af (s. 122), »at arbejdskraften i de forskellige industrier har

haft samme stigning i aflønningen uanset produktivitetsudviklingen, hvilket skulle medføre – – – tilnærmelse til paretooptimum på faktorsiden«. Det må vist selv bortset fra »second best« – teorets afvisning af tilnærmelser være mindre end en tilnærmelse. Derimod er det ikke så lidt af et Rehn – ideal, hvis konsekvenser så kunne være vurderet og konfronteret med f.eks. EFO-modellen.

Er teksten således i mine øjne noget skuffende, er talmaterialet og bearbejdningen til gengæld imponerende. I økonomisk samtids-historisk litteratur vil bogen blive stående som et standardværk. Der er stof i den til betydeligt flere tekstsider end de skrevne. Det er mit gæt, at de vil blive skrevet, og da af forfattere, som vil føle sig taknemmelige over at være fri for den byrde at skulle præstere den første og derfor sværeste vejvisning i denne omfangsrige nybygning – der i øvrigt har fået endnu et par etager føjet til med Bjerkes »Nogle betragtninger over udviklingen i restindkomsten fra 1965«, *Nationaløkonomisk Tidsskrift*, 1975, s. 379-92.

Poul Milhøj

*Institut for Nationaløkonomi,
Handelshøjskolen i København*

Nye danske bøger

ANDERSEN, HANS SKIFTER OG HEDVIG VESTERGAARD, red.: *Samfundsøkonomiske og sociale problemer på boligmarkedet*. Nordisk økonomisk byggeforskningsseminar 1976. Hørsholm: Statens Byggeforskningsinstitut, 1977. 209 pp. Kr. 50,00. NT 77-3001
Publikationen gengiver i revideret form indlæggene på et nordisk seminar om samfundsøkonomiske og sociale problemer på bolig-

markedet arrangeret af Statens Byggeforskningsinstitut i 1976. De enkelte bidrag er suppleret med korte uddrag af en efterfølgende diskussion. Et gennemgående tema i bogen er ønsket om – ikke mindst i lyset af de seneste års erfaringer i Sverige og Danmark – at undersøge grundene til at markedsmekanismen svigter som formidlingsmekanisme på boligmarkedet, men også de sociale og finansielle problemer er taget op.

Betænkning fra embedsmandsgruppen om bedriftssundhedstjeneste. Bd. 3: Bedriftssundhedstjeneste i Danmark. Betænkning 813. København: Statens Trykningskontor, 1977. 139 pp. *NT 77-3002*

Betænkning fra embedsmandsgruppen om bedriftssundhedstjeneste. Bd. 4: Løgeundersøgelse m.v. efter § 63 i lov om arbejdsmiljø. Betænkning 814. København: Statens Trykningskontor, 1977. 18 pp. *NT 77-3003*

Embedsmandsgruppens to første betænkninger angik et arbejdsmiljøinstitut (jf. *NT 77-2001*) samt arbejdsmedicinske klinikker m.v. og arbejdslæger på amtsplan (jf. *NT 77-2002*). Også disse to afsluttende betænkninger former sig som kommentarer til notater udarbejdet af Arbejdstilsynet.

Betænkning vedrørende den interne trafik i Grønland. Betænkning, 807. København: Statens Trykningskontor, 1977. 390 pp. *NT 77-3004*

Betænkningen rummer kapitler om den historiske udvikling, alternative transportformer, fremtidige behov for intern transport i Grønland, økonomisk vurdering af forskellige trafikplaner for Vestgrønland, tarifpolitik samt kapitalbehov og finansiering.

Betænkning vedrørende revision af rentemarginal-

loven. Betænkning, 823. København: Direktoratet for Statens Indkøb, 1977. 194 pp. *NT 77-3005*

Betænkningen indledes med to baggrundskapitler om henholdsvis rentemarginallovens tilblivelse som led i indkomspolitikken og renteregulering i de øvrige EF-lande samt Norge og Sverige. Derefter redegøres for pengeinstitutternes indtjening, dels over perioden 1967-76, dels i sammenligning med andre byerhverv. I to kapitler gennemgås kritisk lovens virkninger, herunder dens betydning for de pengepolitiske styringsmuligheder, hvortil i bilagsform knytter sig en økonometrisk undersøgelse af pengeinstitutternes rentemæssige adfærd udarbejdet af Niels Blomgren-Hansen. Udvalget opstiller to muligheder for en ændret udformning af reguleringen af pengeinstitutternes indtjening og renteberegning, men har på grund af kommissoriets udformning ikke ment at kunne indskrænke sig til at foreslå rentemarginalloven ophævet.

CHRISTENSEN, ERIK: *Fagforeninger og lokalsamfund.* Esbjerg: Sydjysk Universitetsforlag, 1977. 384 pp. Kr. 49,50. *NT 77-3006*

Forfatteren har undersøgt fire afdelinger af Specialarbejderforbundet i Esbjerg, Varde og Egvad kommune i Vestjylland med det formål at analysere fagforeningernes funktionsmådes betingethed af den lokale erhvervs- og klassestruktur. Forfatterens synspunkt er, at et sådant kendskab til modsætninger inden for arbejderklassen er en forudsætning for at de kan overvindes og dermed skabe større enhed og styrke i arbejderklassen.

Elforbruget frem til 1985. Notat udarbejdet af Handelsministeriets analyse- og prognose-